

**Základní škola Ústí nad Labem, Pod Vodojemem 323/3a
příspěvková organizace, 400 10 Ústí nad Labem**

Preventivní program školy

Školní rok 2026/2027

**Základní škola Ústí nad Labem, Pod Vodojemem 323/3a
příspěvková organizace, 400 10 Ústí nad Labem**

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento PP	Základní škola Ústí nad Labem, Pod Vodojemem 323/3a příspěvková organizace, 400 10 Ústí nad Labem
Jméno a příjmení ředitele	Ing. Lucie Gerychová
Telefon na ředitele	472 744 477, 474 720 204
E-mail na ředitele	Gerychova.l@zsvodojem.cz

Jméno a příjmení zástupce ředitele školy	Mgr. Bc. Eva Komínková
Telefon	472 744 472, 474 720 204
E-mail	Kominkova.e@zsvodojem.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Veronika Husáková (1. a 2. stupeň) Marta Borovičková (školní družina)
Telefon	474 720 204, 474 720 203
E-mail	borovickova.m@zsvodojem.cz husakova.v@zsvodojem.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce speciálního pedagoga	Mgr. Hana Procházková (1. stupeň, IVP a péče o žáky s PO) Mgr. Marie Prošková (2. stupeň, péče o žáky s PO) Mgr. Dagmar Horčíčková
Telefon	474 720 203, 474 720 204, 728 700 415
E-mail	proskova.m@zsvodojem.cz prochazkova.h@zsvodojem.cz, horcickova.d@zsvodojem.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
ZŠ – I. stupeň	11	247
ZŠ - II. stupeň	8	183
Celkem	19	430

Použité zkratky:

PPŠ – Preventivní program školy

RCH – Rizikové chování

ŠMP – Školní metodik prevence

VP – Výchovný poradce

ŠPZ – Školské poradenské zařízení

VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE

1. Sociální okolí školy

Základní škola se nachází na sídlišti v ústecké čtvrti Všebořice v klidné a dopravně dobře dostupné části, která je rozdělena rušnou silnicí Všebořická na dvě části. V blízkosti školy přes tuto silnici vede nadchod, proto většina žáků může mít cestu do školy bezpečnou. Žáky školy jsou nejen místní děti, ale i děti dojíždějící z různých částí města a z okolních obcí i měst. Naše škola má asistenty pedagoga, kteří pracují s žáky se SVP na obou stupních školy. Do třídních kolektivů jsou integrováni žáci s diagnostikovanými poruchami učení a vývojovými vadami a také žáci s kombinovanými vadami. S těmito žáky všichni pedagogové pracují dle jejich individuálních plánů, které nejlépe vyhovují jejím specifickým potřebám a možnostem.

I na naší škole je aktuálním problémem rizikového chování: záškoláctví, často kryté rodiči a objevují se také projevy agrese, šikana a kyberšikana.

Ve školním roce 2025 – 2026 probíhala na naší škole řada akcí, přednášek a dalších aktivit zaměřených tak, aby byly naplňovány cíle stanovené v Preventivním programu školy (vytvořit podmínky pro účinnou prevenci rizikového chování; zvyšovat sociální kompetence dětí; rozvíjet dovednosti, které vedou k samostatnému odpovědnému rozhodování ve vztahu k různým formám RCH, posilování sebedůvěry, odmítání všech forem sebepoškozování, projevů agresivity a porušování zákona a přispívají ke kladnému přístupu k sobě, ke svému zdraví, ke společnosti a k životu vůbec – **vedení ke zdravému životnímu stylu**).

Naše žáky zodpovědně vedeme k úctě a ochraně života, péči a ochraně zdraví. Při výchově ke zdravému životnímu stylu spolupracujeme s odborníky PPP Ústí nad Labem, SZÚ Ústí nad Labem, PČR, OSPOD...

Rizikovými prostory ve škole pro výskyt nežádoucích forem chování jsou především toalety, šatny u tělocvičen a mimo školu veřejná přístupová cesta k pozemkům školy. Na prevenci, odhalování, odstraňování a eliminování těchto nežádoucích jevů se podílí všichni pedagogové za podpory vedení školy, ve spolupráci s rodiči, Policií ČR, Městskou policií, Pedagogicko-psychologickou poradnou, OSPOD, lékaři, soudními kurátory pro mládež, v neposlední řadě i samotní žáci.

Od školního roku 2014/2015 pracuje ve škole preventivní tým, který se sestává ze školního metodika prevence, výchovného poradce, zástupce I. stupně a nově i speciálního pedagoga, vedení školy. Preventivní tým sestavil adresář poskytovatelů odborných služeb, organizací a webových stránek, kde mohou hledat pomoc nejenom žáci, jejich rodiče, ale i pedagogové školy, kteří nedokážou nebo nemohou daný problém vyřešit sami. Kontakty jsou u školního metodika prevence v písemné podobě.

2. Informace od pedagogů

K získávání informací od pedagogů slouží především diskuse v průběhu pracovních porad. Naše škola se nachází na sídlišti, a z toho vyplývají i jednotlivá RCH našich žáků. U žáků 1. i 2. stupně se vyskytuje zvýšená agresivita při řešení problémů, šikanování především ve formě posměchu,

pomluv, ponižování a nadávek, závislost na počítačových hrách, mimoškolní kouření cigaret a příležitostné užívání alkoholu.

O šikaně jsou žáci schopni mluvit a s pomocí učitelů se i bránit. Co se týká alkoholu a kouření, žáci vědí o možných následcích, ale dokud bude současný stav okolím tolerován, ani prevence nebude všemocná. Je nutné se žáky mluvit otevřeně, bez zastrašování.

Největší problém kolegové vidí v neustále se zvyšující agresivitě našich žáků, a to jak v oblasti fyzické, tak verbální, která již několikrát vedla ke slovnímu napadení spolužáků a dokonce i pedagoga a asistenta pedagoga a byl zaznamenán i případ fyzického napadení. Dalším problémem je skryté záškoláctví, které se pokoušíme snížit ve spolupráci se sociálním odborem, a také velmi vysoká absence způsobená psychickými problémy žáků.

3. Informace od rodičů

Rodiče učitele informují o svých starostech a problémech ohledně jejich dětí na třídních schůzkách nebo při individuálních návštěvách školy. Ze získaných informací jasně vyčnívají dva největší problémy, a to snadná dostupnost tabákových výrobků a s tím spojené kouření některých žáků, a druhým problémem je již zmiňovaná zvyšující se agresivita některých žáků.

4. Informace od žáků

Sociální klima třídy zjišťujeme většinou pomocí komunikace na třídnických hodinách. Informace, které jsme získali, jsou vesměs pozitivní a sociální klima většiny tříd na naší škole žákům vyhovuje. U problémovějších kolektivů jsme požádali o pomoc kurátorku pro mládež, PČR nebo paní Gabrielu Kottovou z PPP Ústí nad Labem, abychom odhalili již zmíněné problémy zvýšená agresivita při řešení problémů, šikanování především ve formě posměchu, pomluv, ponižování a nadávek, kybershikana.

5. Hodnocení PPŠ minulého školního roku

Ve školním roce 2025/2026 se nám dařilo úspěšně snižovat skryté záškoláctví díky spolupráci s rodiči a sociálním odborem. Nejčastějšími projevy RCH je u nás stále rostoucí agresivita žáků, která má vzrůstající tendenci, a to především u žáků 1. stupně v závislosti na volnočasových aktivitách (sociální sítě a počítačové hry).

Jako velice efektivní při řešení projevů rizikového chování se ukázala spolupráce s Odborem sociálních věcí, Magistrát města Ústí nad Labem a Policií ČR.

CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Hlavní cíl	Cílem tohoto preventivního programu školy je vytvořit podmínky pro účinnou prevenci rizikového chování; zvyšovat sociální kompetence dětí; rozvíjet dovednosti, které vedou k samostatnému odpovědnému rozhodování ve vztahu k různým formám RCH, posilování sebevědomí, odmítání všech forem sebepoškozování, projevů agresivity a porušování zákona a přispívají ke kladnému přístupu k sobě, ke svému zdraví, ke společnosti a k životu vůbec – vedení ke zdravému životnímu stylu. V návaznosti na aktuální metodická doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování, Národní strategii primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027 a Plán práce školy pro školní rok 2026/2027 bude nutné soustředit síly na výchovu žáků k mravnosti, pěstování pocitu odpovědnosti za svoji dobrou práci, i své činy, na monitorování a řešení šikany a kyberšikany na všech úrovních. Dále integraci, pomoc a posilování dobrých vztahů směrem k žákům s OMJ.
Specifické cíle I. stupeň	1) Navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě. 2) Osvojování a upevňování základních návyků v předmětu prvouka: základy vhodného chování mezi lidmi, základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci. 3) Osvojování a upevňování základních návyků v předmětu přírodověda: vývoj člověka od narození do dospělosti, denní režim, hygiena, výživa, mezilidské vztahy. 4) Osvojování a upevňování základních návyků v předmětu vlastivěda: základní práva a povinnosti, problémy soužití lidí ve společnosti a ve světě. 5) Osvojování a upevňování základních návyků v předmětu Vv: tematické práce – lidské vztahy, estetické prostředí. 6) Osvojování a upevňování základních návyků v předmětu Tv: zdravý způsob života, fair – play chování. 7) Zaměření pozornosti na včasné zjištění specifických vzdělávacích potřeb žáků včetně podpory žáků talentovaných, všestranný rozvoj osobnosti žáka. 8) Soustředěnost na včasné diagnostikování projevů RCH ve třídních kolektivech. 9) Zavést třídnické hodiny podle potřeby, minimálně 2x za měsíc, práce v komunitním kruhu. 10) Důraz na spolupráci s rodiči, bezproblémová komunikace prostřednictvím systému Bakaláři.

Specifické cíle II. stupeň	1) Posílení úlohy učitelů v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu, změnit sociální klima tříd a celé školy k větší otevřenosti, třídnické hodiny vést efektivnějším způsobem, zvážit vedení třídnických hodin i třídních schůzek formou komunitního kruhu.
	2) Včasná diagnostika a intervence při riziku vzniku RCH a kooperace s odborníky při jejich řešení. Odhalování RCH spoluprací s výchovnou poradkyní a třídními učiteli a vzájemnou spoluprací mezi všemi pedagogy, žáky a jejich rodiči – prohloubit a zlepšit vzájemnou komunikaci.
	3) Věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů rizikového chování mezi žáky, posilovat u žáků schopnost zvládat stresové situace i dovednost účinně stresovým a náročným životním situacím předcházet.
	4) Osvojování a upevňování základních návyků hlavně v předmětu Ov : zdravý životní styl, režim dne, životní hodnoty, hospodaření – rodinný rozpočet, společenské mezilidské vztahy, komunikace, asertivita, mravní hodnoty, sebekontrola, sebeovládání, sociální nerovnost, lidská práva, problémy náboženské, partnerské, postižení lidé, osobní vlastnosti, citová, sociální zralost, rozvoj osobnosti, rodina a širší sociální prostředí, péče o zdraví, osobní hygiena, režim dne, prevence zneužívání návykových látek, zdravá výživa, pohybová aktivita a zdraví, osobní bezpečí, sexuální výchova, ústava, zákony. Ov se prolíná s některými tématy ostatních předmětů.
	5) Zaměřit se na některá témata Ov i v ostatních předmětech: Aj, Nj , – hygiena odívání, zdravá výživa Př – rostliny, ze kterých lze vyrábět drogy, fyzické, psychické účinky drog, zdravý životní styl, sexuální výchova, pohlavní orgány Ch – chemické drogy – účinky Vv – výtvarné vyjádření vztahu k životu, drogám, společnosti... Čj – referáty, pozitivní vzory hrdinů z četby, hledání životních cílů, průběžně po celý rok v mluvním cvičení jsou probírána tato témata: Mládež a drogy, Příroda a já, Recyklace, Já a sport, Volný čas Z - místa, kde se drogy pěstují, rasismus, ohniska národnostních konfliktů D - náboženské problémy, pozitivní vzory osobností, fašismus, zákony a lidé Tv – zdravý způsob života, sport a doping ve sportu, relaxace, duševní hygiena
	6) Sledovat často opakující se krátkodobé absence žáků – prevence záškoláctví. Spolupráce s rodiči žáků s tendencemi vyhybat se školní docházce. V problematických případech možnost vyžadování lékařského potvrzení.
	7) Sebevzdělávání učitelů v metodikách preventivní výchovy a ve výchově ke zdravému životnímu stylu
	8) Zapojení vedení školy i kolegů do tohoto programu

C. PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

1. V oblasti přímé práce pedagogů

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově.

Některé používané metody práce: výklad, samostatné práce (koláže, referáty, slohové práce...), skupinové formy práce, hraní rolí, modelové situace, nácviky odmítání, asertivní techniky, besedy, relaxační techniky, brainstorming, diskuse atd.

2. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence RCH

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Plánované datum konání	Realizátor – organizace, odborník	Počet školených pedagogů
Individuální plány vzdělávání, e-learning		Průběžně	Nabídka akreditovaných vzdělávacích akcí	Všichni pedagogičtí pracovníci, vychovatelé, asistenti pedagoga
DVPP podle programové nabídky		Průběžně	PPP Ústí nad Labem	Zájemci
DVPP podle programové nabídky		Průběžně	NPI ČR	Zájemci
DVPP podle programové nabídky		Průběžně	Pedagogické centrum Ústí nad Labem, o.p.s.	Zájemci

3. Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence RCH

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Plánované datum konání	Realizátor – organizace, odborník	Počet školených pedagogů
Setkání ŠMP, VP		Průběžně	PPP Ústí nad Labem	ŠMP, VP
DVPP podle programové nabídky		Průběžně	Pedagogické centrum Ústí nad Labem, o.p.s.	Zájemci

4. Způsob spolupráce s ostatními pedagogy ve škole

Na naší škole funguje preventivní tým ve složení:

ředitel školy: Ing. Lucie Gerychová

zástupce ředitele: Mgr. Bc. Eva Komínková

školní metodik prevence: Mgr. Veronika Husáková, Marta Borovičková

výchovný poradce: Mgr. Hana Procházková, Mgr. Marie Prošková

Speciální pedagog: Mgr. Dagmar Horčíčková

Preventivní tým se schází dle aktuální potřeby, nejsou tedy stanoveny žádné pevné termíny porad.

Povinnosti jednotlivých členů preventivního týmu:

ředitel školy a zástupce ředitele

- orientují se v problematice RCH
- zná skutečnou situaci na škole
- jsou garantem všeho, co se ve třídách podniká
- snaží se získat co nejvíce pedagogů pro spolupráci v oblasti prevence
- organizuje akce, které zajišťují prevenci výskytu RCH

výchovný poradce pro 1. stupeň, konzultant ŠPZ

- zaměřuje se na individuální kontakt s žáky a na hledání řešení problémů konkrétních jedinců, především výukové
- zprostředkovává kontakty: s poradenským zařízením, s rodiči a s ostatními pedagogy
- monitoruje výskyt RCH na 1. stupni
- organizuje akce, které zajišťují prevenci výskytu RCH na 1. stupni
- navrhuje řešení problémů spojených s výskytem RCH na 1. stupni
- pomáhá učitelům, rodičům i dětem zvládat a odstraňovat problémy vyplývající ze speciálních vzdělávacích potřeb dílčího oslabení školní úspěšnosti, ze specifických poruch učení aj.
- pomáhá vyhledávat a nadále pracovat s žáky nadanými
- společně s učiteli a rodiči vytváří individuální vzdělávací plán, plány pedagogické podpory a výchovné plány žáků
- průběžně vyhodnocuje účinnost navrhovaných opatření a podle potřeb žáků i učitelů měnit a upravovat používané postupy
- ve spolupráci s třídními učiteli a ostatními vyučujícími zajišťuje, na základě Doporučení ŠPZ, speciální pomůcky a didaktické materiály
- pravidelně spolupracuje se školským poradenským zařízením (PPP, SPC)
- umožňuje rodičům konzultace a zajišťuje spolupráci rodičů

výchovný a kariérový poradce pro 2. stupeň

- pomáhá učitelům, rodičům i dětem zvládat a odstraňovat problémy vyplývající ze speciálních vzdělávacích potřeb dílčího oslabení školní úspěšnosti, ze specifických poruch učení aj.
- pomáhá vyhledávat a nadále pracovat s žáky nadanými
- společně s učiteli a rodiči vytváří individuální vzdělávací plán, plány pedagogické podpory a výchovné plány žáků
- průběžně vyhodnocuje účinnost navrhovaných opatření a podle potřeb žáků i učitelů měnit a upravuje používané postupy
- ve spolupráci s třídními učiteli a ostatními vyučujícími zajišťuje, na základě Doporučení ŠPZ, speciální pomůcky a didaktické materiály
- pravidelně spolupracuje se školským poradenským zařízením (PPP, SPC)
- pravidelně spolupracuje s dalšími institucemi (OSPOD, ÚP)
- umožňuje rodičům konzultace a zajišťuje spolupráci rodičů a školy

- pomáhá žákům s OMJ (adaptace, úspěšné zapojení se do vzdělávacího systému českého školství)
- zjišťuje profesní zájem žáků
- účastní se s žáky na "Burze vzdělávání"
- seznamuje žáky s možností volby povolání
- organizuje besedy o studijních a učebních předmětech
- informuje žáky o dnech otevřených dveří na SŠ a SOU
- zajišťuje včasné a správné vyplnění přihlášek na SŠ a SOU
- vyhodnocuje přijímací řízení

metodik prevence 1. a 2. stupně

- vypracovává na škole školní PPŠ ve spolupráci s ostatními pedagogy
- monitoruje výskyt RCH ve škole
- organizuje akce, které zajišťují prevenci výskytu RCH
- navrhuje řešení problémů spojených s výskytem RCH na škole
- doporučuje další kroky při výskytu RCH na škole – spolupráce s vedením, třídními učiteli a ostatními pedagogy
- spolupracuje s institucemi, které nabízejí odbornou pomoc
- snaží se získat finanční prostředky na realizaci preventivních aktivit (granty, projekty)
- navrhuje a organizuje další vzdělávání pedagogů v oblasti RCH
- spolupracuje s rodiči – osvěta, konzultace, doporučení

speciální pedagog

Spolupráce s ostatními kolegy probíhá především na pravidelných provozních poradách. Potřebuje-li kterýkoliv z kolegů konzultaci týkající se problému RCH, dohodne si schůzku dle potřeby.

Počty pedagogických pracovníků	Celkem	Podílejší se aktivně na prevenci	Nepodílejší se aktivně na prevenci
Vedení školy	2	Ano	
Třídní učitelé	19	Ano	
Ostatní pedagogičtí pracovníci (učitelé, vychovatelé, asistenti pedagoga)	30	Ano	

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

1. Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMP, možnostmi spolupráce a PPŠ

Rodiče žáků jsou s náplní práce ŠMP seznámeni prostřednictvím webových stránek školy na adrese www.zsvodojem.cz a třídních nebo individuálních schůzek. Důležité kontakty a informace naleznou také na stránkách školy a na nástěnce s informacemi o práci ŠMP a preventivních programech.

Poznámka k postupům školy: Při řešení konkrétních případů rizikového chování se vždy postupuje podle aktuálně platných právních předpisů, školního řádu a aktuálních metodických doporučení MŠMT. Krizové scénáře v tomto programu slouží jako pracovní opora a musí být vykládány v souladu s aktuálním zněním těchto předpisů.

Školní metodik prevence podle potřeby poskytne rodičům kontakty na orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, metodika preventivních aktivit v poradně a odborná pracoviště (poradenská, terapeutická, preventivní, krizová a další zařízení a instituce), která působí v oblasti prevence rizikového chování.

Umožní kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a spoluúčast na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.

2. Aktivity pro rodiče

Název aktivity	Termín konání	Realizace
seznámení rodičů s PPŠ	říjen–listopad 2026	informace o dostupnosti PPŠ na webových stránkách školy na třídních schůzkách
zapojení rodičů do mimoškolních aktivit (především u žáků 1. stupně)	průběžně	zájmové kroužky
užší spolupráce s rodiči	dle plánu akcí	akce, besedy a přednášky

3. Aktivity podporující spolupráci školy s ostatními organizacemi a rodiči

Název aktivity	Datum konání	Zajišťuje
Konzultační hodiny kurátorky (v rámci projektu Děti a právo – OSPOD)	dle dohody	Mgr. M. Prošková Mgr. V. Husáková
Konzultační hodiny ŠMP	pondělí 8:45 – 9:30 středa 12:00 – 12:30	Mgr. V. Husáková
Konzultační hodiny Speciálního pedagoga	dle dohody	Mgr. D. Horčíčková (dle obj. v Bakaláři)
Konzultační hodiny VP	(dle předchozí domluvy v systému Bakaláři)	Mgr. Hana Procházková
	úterý 13:00 – 13:30 čtvrtek 12:00 – 12:30 (dle předchozí domluvy v systému Bakaláři)	Mgr. Marie Prošková
Besedy s psychologem	školní rok 2026/2027	Mgr. M. Husáková
Beseda Děti a protiprávní jednání (v rámci projektu Děti a právo – OSPOD) 6. třídy	školní rok 2026/2027	Mgr. M. Prošková
Spolupráce s Policií ČR	průběžně	všichni vyučující

Další akce vyplynou z nabídek, které se průběžně objevují.

III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

- **Školní sběry**

Sběr elektroodpadu: Recyklohraní aneb Uklid'me si svět – celorepublikový projekt, zapojení žáků školy do sběru vysloužilých baterií a elektrozařízení do speciálních nádob umístěných v prostorách školy – důležité pro ekologii (přihlášení ve školním roce 2013 – 2014)

CART4FUTURE – sběr a recyklace cartridgí a tonerů do tiskáren a kopírek

- **Ovoce a zelenina do škol**

Žáci 1. stupně dostávají zdarma ovoce, zeleninu či 100% džusy, dvakrát měsíčně i mléko v krabičce.

- **Tonda Obal na cestách**

Program je připravený ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem průmyslu a obchodu a Pedagogickou fakultou UK a je určený pro základní školy. Žáci se během jedné vyučovací hodiny učí třídit odpady a dozvědí se o jejich dalším využití.

- **Děti a právo**

Realizátorem projektu je Oddělení sociální prevence Magistrátu města Ústí nad Labem. Cílem je přispět k prevenci či řešení konkrétních sociálně patologických jevů ve školním kolektivu

- **Adaptační program**

V průběhu celého školního roku budou probíhat třídnické hodiny a setkání kolektivů 6. tříd, aby byly naplněny cíle – předejít šikaně i jinému rizikovému chování adaptací jedince na nové prostředí, sžít se s třídním učitelem, vytvoření prostředí důvěry a dlouhodobé spolupráce, připravit třídu pro trvalou třídnickou práci a utváření zdravého kolektivu. Součástí adaptačního programu je Adaptační kurz jako počáteční aktivita k vytvoření „zdravé party“ – třídní adaptační pobyt ve Starých Splavech, který byl realizován formou sociálně psychologických aktivit, v rámci kterých byly rozvíjeny sociální dovednosti žáků a nabízely žákům možnost poznat se mimo školní lavice v situacích, které by ve škole nezažili. V předstihu si tak mohli vytvořit pozitivní sociální vazby, nalézt své místo ve skupině, rychle si zvyknout na nový kolektiv a prostředí.

- **Vzdělávání žáků**

Prevence RCH je součástí školního vzdělávacího programu a je zahrnuta do základního vzdělávání, které obsahují i výchovu ke zdravému životnímu stylu. Je třeba, aby různé aspekty preventivního působení byly mezipředmětově koordinovány.

- **Kroužky**

Aktivity mimo vyučování – zájmové vyučování, diskusní kluby, kurzy a kroužky, družiny a školní kluby, ale i ozdravné pobyty, výlety a exkurze. Přehled zájmových činností a kroužků je na webových stránkách naší školy.

Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- ✓ žáci dokážou pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- ✓ znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- ✓ znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- ✓ mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- ✓ mají právní povědomí v oblasti RCH

4. – 5. ročník

- ✓ žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- ✓ znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- ✓ podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- ✓ znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- ✓ umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- ✓ umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- ✓ umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ✓ ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- ✓ mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrasování aj.), je protiprávní
- ✓ znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- ✓ žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- ✓ respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- ✓ znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- ✓ znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- ✓ umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- ✓ znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- ✓ znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- ✓ uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- ✓ umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- ✓ umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- ✓ umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ✓ ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- ✓ znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ✓ ví, že zneužívání dítěte je trestné

- ✓ umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ✓ ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- ✓ bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- ✓ dokážou komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- ✓ odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

Osobnostní a sociální rozvoj a výcvik v sociálních dovednostech

Je žádoucí v takové podobě, aby usměrňoval a formoval chování a jednání žáků v konkrétních situacích. Tomu odpovídají formy a metody práce s žáky. Vhodným prostorem k této činnosti jsou především hodiny Ov a dalších společenskovedních předmětů a projekty prevence (zaměřené na určité téma).

1) Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a PPŠ

Během školního roku navštíví ŠMP všechny třídy II. stupně a osobně se představí, zároveň žákům nastíní témata, se kterými se na něj můžou obracet a řešit otázky týkající se projevů záškoláctví, různých forem závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, prekriminálního a kriminálního chování, xenofobie, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů RCH. Schůzku je možné si dohodnout v konzultačních hodinách, ale je možné se domluvit i na jiný termín než jsou vypsány konzultační hodiny, a to osobně nebo emailem. Má-li žák nějaký dotaz, může se zeptat svého třídního učitele, učitele OV, výchovného poradce, ŠMP nebo i jiného pedagoga, kterému důvěřuje. Pokud by se jednalo o dotaz nebo připomínku závažnějšího RCH, předá jej k projednání školnímu preventivnímu týmu, který rozhodne, jak dále postupovat a na dotaz či připomínku reagovat.

2) Rámcový harmonogram preventivních aktivit

Pro I. stupeň: cílem programu je vytvořit podmínky pro účinnou prevenci rizikového chování a je především zaměřen na osobní bezpečí.

Charakteristika programu: program je dlouhodobý, avšak počítá se změnami, které jsou nutnou reakcí na současný výskyt problémů ve škole. Je zaměřen na žáky 1. stupně, učitele i rodiče.

- osobní bezpečí během cesty, osamocený pohyb, cizí lidé, sám doma, sám na ulici, sám doma, sám ve výtahu
- silnice, chodník, přechod, semafor, správné přecházení vozovky, bezpečné místo pro hraní
- školák, nové vztahy, školní režim - hodina, přestávka, rozvrh, školní řád, prostory školy a jejich funkce
- slušné chování, svěří se s osobním problémem
- role členů rodiny, tolerance, úcta, společné činnosti rodiny, práva a povinnosti členů rodiny, problémy v rodině
- názvy povolání a charakteristika, úcta k práci, práce fyzická a duševní, potřeba vzájemné pomoci

- kamarádské vztahy, spolupráce, tolerance, vhodné chování ve škole, svěří se s osobním problémem, nebezpečí zneužití mladšího a slabšího (šikánování, týrání)
- vzájemné seznamování lidí, podobnost a odlišnost lidí (barva pleti, jazyk ...), vztahy mezi lidmi, základní společenská pravidla chování
- zdravý denní režim, správné rozložení jídel během dne a pitný režim
- nemoc, úraz, 1. pomoc, muchomůrka, tis červený, rulík zlomocný, plody pámelníku
- léky, vitamíny, zásady jejich užívání
- škodlivost cigaret, alkoholu a drog, návykové látky a zdraví
- šikana, drogy, týrání, zastrašování, bezpečné chování v různých prostředích, krizové situace – sexuální zneužívání
- odlišnosti ve výchově
- základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, spravedlnost
- mezilidské vztahy, lidská práva, principy demokracie
- dopravní nehoda, tísňová volání, živelné pohromy (povodeň, lavina, požár, nález výbušniny, podezřelého předmětu)

Pro II. stupeň: cílem programu je vytvořit podmínky pro účinnou prevenci rizikového chování a je zaměřen na návykové látky, na rizika spojené s pohlavním stykem a na osobní ochranu a bezpečí.

Charakteristika programu: program je dlouhodobý, avšak počítá se změnami, které jsou nutnou reakcí na současný výskyt problémů ve škole. Je zaměřen na žáky II. stupně, učitele i rodiče.

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

- kamarádství, přátelství, láska, úcta
- navazování a trvanlivost vztahů, soužití mezi vrstevníky, respektování osobnosti kamaráda, důkazy o přátelství (lásce), tolerance, kompromisy, utváření dobrých mezilidských vztahů
- jak poznat kamaráda
- současná rodina, postavení a role muže a ženy v rodině, komunikace v rodině, na veřejnosti
- typy rodin, práva a povinnosti členů rodiny, podíl jednotlivých členů rodiny na provozu domácnosti, funkce rodiny (biologicko-reprodukční, ekonomická, citová)
- školní kolektiv, party, nevhodné slovní projevy a chování, chování k opačnému pohlaví
- rozvíjení kladných partnerských vztahů (v dospívání), vhodné chování k opačnému pohlaví
- hledání pozitivních hodnot pro trvalé soužití, respektování zájmů partnera (společné zájmy a cíle), vzájemná podpora
- přejímání pozitivních (i negativních) hodnot od rodičů, vrstevníků a společnosti (vzor, idol)
- partnerství a rodičovství; komunikace v rodině, ve škole, na veřejnosti
- práva a povinnosti manželů, rodičů, dětí; soulad v rodině
- rizikové skupiny; krátkodobé známosti atd.
- funkce manželství; uzavírání manželství, porovnání postavení muže a ženy dříve a dnes
- zanedbávání rodinné výchovy, praktické otázky mající vliv na stabilitu rodiny a zdraví jejích členů
- zdůvodnění významu hmotného zabezpečení rodiny (rodinný rozpočet)
- soužití jedinců stejného pohlaví; předsudky, tolerance, diskriminace

Změny v životě člověka a jejich reflexe

- sexuální dospívání (biologické a psychosociální změny)
- rozhodování v oblasti sexuálního chování; odložení startu do pohlavního života na období zralosti (tělesné, citové i sociální); předčasná pohlavní zkušenost (biologická a psychická rizika)
- dospívání (menstruace, poluce, masturbace, nekoitální sexualita – líbání, dotýkání, mazlení)
- pohlavní příslušnost, orientace, dětství, puberta, dospívání – biologické a psychosociální změny
- rozdíly v pohlaví, tělesné, duševní a společenské rozdíly, komunikace s okolím, reprodukční zdraví
- biologická, psychická a sociální zralost; vysvětlení všech daných pojmů
- početí, těhotenství, porod; péče o kojence, rodičovství mladistvých
- antikoncepce (metody, vhodnost a účinnost vzhledem k věku a zdravotnímu stavu), bezpečné sexuální chování
- umělé přerušování těhotenství; biologická a psychická rizika; zdravotní a etický problém
- sexualita a média; reálné a nereálné informace o lásce a sexualitě v médiích

Zdravý způsob života a péče o zdraví

- zásady zdravého stravování (pestrá strava, dostatek ovoce, zeleniny, obilovin, luštěnin); pitný režim
- pyramida výživy – zastoupení základních potravin v jídelníčku
- současné stravovací zvyklosti (stravování v rodině, ve škole, způsob rychlého občerstvení)
- tělesná a duševní hygiena
- zásady osobní, intimní a duševní hygieny
- otužování, význam pohybu pro zdraví
- výběr správného oblečení pro pobyt ve škole, doma, ve sportu, ve společnosti
- režim dne, aktivní a pasivní odpočinek (záznamy o čase stráveném aktivně a pasivně – vyhodnocení správného a nesprávného denního režimu)
- odlišnosti v režimu dne žáka, studenta, zaměstnaného, nezaměstnaného
- ochrana před chorobami (přenosnými i nepřenosnými), základní zdroje a příčiny nemocí; očkování
- civilizační choroby jako důsledek nezdravého způsobu života
- odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy na pracovišti, v domácnosti, při sportu, v dopravě apod.); umělé dýchání
- výživová hodnota potravin (bílkoviny, uhlovodany, tuky, nejdůležitější vitamíny a nerostné látky – funkce a zdroje)
- rizikové faktory – obezita, srdečně cévní choroby, cukrovka, nádorová onemocnění, zubní kaz
- výběr, nákup a skladování potravin (hygienická nezávadnost, doba záruky)
- reklama na potraviny – věrohodnost, komerce
- tělesná a duševní hygiena, pohybová aktivita a zdraví, základní fyziologické parametry při tělovýchovných činnostech (srdeční frekvence, krevní tlak, dechová frekvence)
- zásady rozvoje zdatnosti, instituce, která umožňují tělesnou a duševní hygienu
- vhodnost a nevhodnost různých sportů pro různé věkové kategorie a pro chlapce a dívky (nevhodná cvičení pro určitý věk, nevhodné cvičební polohy aj.)

- psychická zdatnost
- sestavení a zhodnocení vlastního režimu dne
- imunita, infekce, očkování, karanténa, izolace, ochrana před infekčními chorobami
- nemoci přenosné pohlavním stykem; rizika HIV/AIDS – cesty přenosu
- základy antikoncepce jako ochrany před pohlavními chorobami a otěhotněním
- výživa a zdraví – vliv výživy na zdravotní stav lidí; cizorodé látky (mykotoxiny, PCB, kovy apod.)
- stravování těhotné a kojící ženy, nemocných (alkohol, kouření ad.)
- alternativní výživové směry (makrobiotika, vegetariánství aj.)
- redukční diety, bulimie, anorexie; kontakty na služby odborné pomoci
- tělesná a duševní hygiena – zásady rozvoje zdatnosti; trénovanost; výpočet hodnoty SF při vytrvalostním zatížení pro konkrétní věk
- profesionální pomoc při úpravě pohybové činnosti v průběhu života (besedy, fitcentra ad.)
- otužování, adrenalinové sporty (endorfiny)
- dovednosti k regeneraci organismu a překonávání únavy
- vyhodnocení a upřesnění režimu dne pro dospívající
- pohlavně přenosné choroby, prevence, léčba, neodpovědné sexuální chování;
- HIV/AIDS – diagnostika, podstata léčení, intimní hygiena, prevence
- nebezpečné náboženské společnosti hnutí, sekty
- psychohygiena, předcházení a zvládání stresu
- hledání pomoci při problémech

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- návykové látky, pojem droga, zdravotní rizika při užívání návykových látek
- propagace návykových látek (tabákových výrobků, alkoholických nápojů) formou reklamy
- zneužívání návykových látek (nejčastěji používané látky v ČR v různých věkových a sociálních skupinách), návykové látky, rizikové skupiny populace, odmítání návykových látek, mechanismy vzniku a rozvoje závislosti a možnosti léčení, návykové látky a bezpečnost v dopravě
- preference pozitivních životních cílů a hodnot
- nebezpečí gamblerství, počítačů, hazardních her
- bezpečné chování doma, ve škole, na veřejnosti
- příklady (např. z tisku), kdy se lidem nevyplatila důvěřivost k neznámým lidem; ostražitost
- otrava alkoholem; první pomoc
- modelové situace – odmítnutí jednou pro vždy
- hazardní hry (nebezpečnost)
- bezpečné chování; šikana, týrání, sexuální zneužívání
- brutalita a jiné formy násilí v médiích
- přivolání pomoci v případě osobního ohrožení; linky důvěry, krizová centra
- ochrana člověka za mimořádných událostí – živelné pohromy, terorismus
- poskytování 1. pomoc

Hodnota a podpora zdraví

- 3 základní složky zdraví (tělesný zdraví, duševní, sociální)
- uspokojování základních lidských potřeb v souvislosti se zdravím
- prevence zdraví v denním režimu
- aktivní působení na změnu kvality prostředí (pracovní, školní apod.)
- pracovní stres, jeho překonávání a předcházení mu
- hierarchie základních lidských potřeb (Maslowova teorie potřeb)
- životní prostředí; pracovní prostředí; mezilidské vztahy
- organizace, zájmové útvary zabývající se podporou zdraví

Osobnostní a sociální rozvoj

- poznávání svého „já“, únik do uzavřenosti, agrese, apatie, každý člověk je osobnost, úcta k sobě, k druhým; vřelé, nesobecké vztahy s druhými lidmi
- sebepoznání, sebevýchova, sebekontrola; zvládání problémových situací; stanovení postupných cílů
- aktivní naslouchání, asertivní chování, vztah k druhým; přijímání názoru druhých; dialog
- sympatie a empatie (např. v třídním kolektivu, k starým a nepotřebným, k týraným lidem apod.), chování podporující dobré vztahy
- význam realistického sebepoznání a sebehodnocení
- zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností, sebevědomí (velmi nízké, „správné“, nadměrné); sebevědomí a cíle, které si žák klade; sebevědomí a domýšlivost; zodpovědnost, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, cvičení sebereflexe, sebeovládání
- situace ohrožující zdravý vývoj osobnosti, prevence, řešení
- hry a cvičení na sebepoznání osobnosti, osobnost člověka; vývoj a formování osobnosti
- negativní dopad nekritického odmítání názoru dospělých
- základní způsoby ovlivňování negativních duševních stavů; pravidelný režim, pohyb, relaxace
- sebepoznávání, úctu k sobě samému, rozvíjení kladného a soudržného sebepojetí

IV. OSTATNÍ AKCE V OBLASTI PREVENCE RCH

Zapojení do veřejných sbírek (např. Český den boje proti rakovině), Školní sportovní klub, filmové představení Jeden svět-dokumentární filmy, výchovné pořady, divadelní představení, soutěže, besedy s MP na různá témata, exkurze a školní výlety.

V. SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

I přes již zmiňovanou dobrou spolupráci s některými organizacemi (MP, sociálním odborem na městském úřadě a PPP Ústí nad Labem), jenž s námi spolupracují při řešení RCH, je neustále co zlepšovat.

Asi největší problém vidím v naší snaze zapojit do řešení problémů souvisejících s RCH rodiče.

Proto bychom rádi zlepšili spolupráci s rodiči, kteří mají zájem o to co se na naší škole děje.

Prvním krokem by mělo být zvýšení návštěvnosti webových stránek naší školy v průběhu školního roku 2026–2027, zejména prostřednictvím systému Bakaláři, dále pak zapojení některých rodičů

do dění ve škole (například formou jejich účasti na přípravách školních akcí), například “Den otevřených dveří”, ale také možností přijít do jakékoliv vyučovací hodiny a podívat se na výuku. Naše škola se zaregistrovala do systému „Nenech to být“. Ten je zdarma přístupný všem našim žákům i jejich rodičům na adrese <https://nntb.cz>, odkud si mohou stáhnout doplňující mobilní aplikaci. Odkaz je dostupný na stránkách školy. Tomuto projektu poskytlo záštitu MŠMT.

Jedná se o nástroj, který nám může pomoci s odhalováním fenoménu zvaného šikana. Jeho smyslem je nabídnout dostupný bezpečný prostor pro nahlášení případu, kdy je někomu nebo má být ubližováno. Je tedy cílen na oběti a přihlížející většinu.

„Nenech to být“ funguje na principu schránek důvěry, avšak v elektronickém prostředí, oznamovat tedy lze odkudkoliv, anonymně, bez obavy, že mě někdo uvidí. Školnímu metodikovi prevence je doručena zpráva ve chvíli, kdy někdo oznámí podnět, kterým je třeba se v dané škole zabývat.

Dalším problémem je přílišná ochota některých rodičů omlouvat žákům jejich absence. Tato skutečnost nám poněkud komplikuje řešení případů záškoláctví. Proto se pokusíme rodičům vysvětlit důvody, které nás vedou k vyžadování důsledného vyšetření absence určitých žáků a omlouvání pouze od lékaře.

VI. METODICKÉ POMŮCKY, INFORMACE, KONTAKTY

Vytvoření knihovny, videotéky – propagace materiálu

- DVD, vztahující se k problematice probírané v předmětech Prvouka, OV, CH, PŘ ...
- využití materiálů, které přinesli k různým tématům sami žáci

Zřízení informační nástěnky ŠMP na chodbě k jídelně a tělocvičně:

Obsah:

- konzultační hodiny metodika prevence, speciálního pedagoga, výchovného poradce
- činnost, kontaktní adresy a telefonní čísla na organizace a poradenská centra v Ústí nad Labem
- informace pro žáky, rodiče a zákonné zástupce

Kontakty:

Organizace	Jméno pracovníka	Kontakt (adresa, telefon, e-mail)	Způsob zapojení pracovníka do spolupráce
MAGISTRÁT MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM Odbor sociálních věcí	1.st. Mgr. Sabina Kernerová 2.st Bc. Lucie Hamalčíková	Sabina.kernerova@mag-ul.cz Tel:475271731 Lucie.hamalcikova@mag-ul.cz Tel: 475 271 781 Velká Hradební 8, Ústí nad Labem, 400 01	Kurátorky pro mládež spolupracují s dětmi na 1.a 2. stupni školy, které mají závažné výchovné problémy, dopouštějí se útěků z domova, záškoláctví, zneužívají návykové látky

Základní škola Ústí nad Labem, Pod Vodojemem 323/3a
příspěvková organizace, 400 10 Ústí nad Labem

PPP Ústeckého kraje	Gabriela Kottová	Čelakovského 2, 400 07 Krásné Březno tel: 475 532 803 e-mail: usti@pppuk.cz www.pppuk.cz/poradny/usti-nad-labem	Diagnostika vývojových poruch a poruch učení Odborná pomoc při výskytu rizikového chování
POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY		web: www.policie.cz	Zajištění bezpečí pro děti, řešení problémů šikana a drogy
MĚSTSKÁ POLICIE ÚSTÍ NAD LABEM	Koutný František velitel územní základny	web: www.usti-nad-labem.cz/cz/ostatni/mestska-policie tel.: 475 500 854 e-mail: Frantisek.Koutny@mag-ul.cz e-mail: MP.Prevence@mag-ul.cz	Služba prevence kriminality a dopravní výchovy Interaktivní programy a besedy pro ZŠ
ČLOVĚK V TÍSNI, o.p.s.		Pařížská 16, Ústí nad Labem, 400 01 tel.: 777 787 938 web: www.clovekvtisni.cz , e- mail: mail@clovekvtisni.cz	Zvyšování povědomí české společnosti o problematicke chudoby, rozvojové spolupráce, migrace nebo porušování lidských práv, i o zmírnění rasových a národnostních předsudků a xenofobie v České republice.
DOBROVOLNICKÉ CENTRUM, O.S.		Prokopa Diviše 1605/5, Ústí nad Labem, 400 01 tel.: 475 216 684 web: www.dcul.cz , e- mail: dcul@seznam.cz	
CENTRUM KRIZOVÉ INTERVENCE O.S. SPIRÁLA + DONA CENTRUM + KRIZOVÉ LŮŽKO		K Chatám 22, Ústí nad Labem – Skorotice tel., fax: 472 743 835, krizová linka pomoci: 475 603 390 web: www.spirala-ul.cz , e-mail: spirala.cki@volny.cz , intervencnicentrum.ul@seznam.cz	Řešení psychosociálních problémů komunity, pomoc lidem v krizi, pomoc osobám ohroženým domácím násilím, na prevenci psychopatologických jevů mezi dětmi a mládeží

**Základní škola Ústí nad Labem, Pod Vodojemem 323/3a
příspěvková organizace, 400 10 Ústí nad Labem**

KONTAKTNÍ CENTRUM PRO DROGOVĚ ZÁVISLÉ, DRUG OUT KLUB		Velká Hradební 47/13, Ústí nad Labem, 400 01 tel., fax: 475 210 626, 475 211 483 web: www.drugout.cz , e-mail: drugout@mbox.vol.cz	Vyhledávání zdravotně postižených osob, osob ohrožených závislostí či jiných závislých na toxických látkách s cílem pomoci těmto osobám
PORADNA PRO INTEGRACI	Mgr. Daniela Pettrichová	Velká Hradební 33, Ústí nad Labem, 400 01 e-mail: daniela.pettrichova@p-p-i.cz	Poradna k problematice migrace a zmírnění rasových a národnostních předsudků a xenofobie v České republice.

VII. EVIDENCE A EFEKTIVITA

Preventivní program školy je pevně ukotven i ve školním řádu školy, který je volně přístupný nejenom v písemné, ale i digitální podobě na webových stránkách školy.

V průběhu školního roku veškeré záznamy šetření rizikového chování žáků si zakládá osobně školní metodik prevence a individuální pohovory s žáky s RCH a rodičů žáka výchovný poradce. Žáci mohou vyjadřovat své na třídnických hodinách. Témata třídnických hodin jsou zaměřena na prevenci RCH, ale také na již vzniklé problémy a RCH, které se ve škole vyskytnulo (např. školní řád a jeho dodržování, vandalismus, jeho projevy a ochrana před ním, šikana a její formy, hygienické zásady a pravidla nejen při infekčních nemocech, bezpečnost žáků o prázdninách, oslavách konce kalendářního roku, zejména nebezpečí pyrotechniky v rukou nezletilých osob, vzájemné vztahy mezi spolužáky, žáky a pedagogy, ale také význam státních svátků a další)

S kolegy veškeré aktivity vyhodnocujeme v průběhu celého školního roku převážně formou diskuzí. Na konci školního roku se zpracovává závěrečná zpráva o činnosti v oblasti prevence rizikového chování (uskutečněné besedy a akce, vzdělávání pedagogů, zapojení žáků do mimoškolních aktivit, zapojení rodičů do činnosti školy ...) a o plnění PPŠ. Tato zpráva se přidává do závěrečné zprávy o činnosti školy, zároveň veškeré aktivity škola vykazuje elektronicky do systému SEPA.

VIII. PROPAGACE

- webové stránky školy: www.zsvodojem.cz
- nástěnka ŠMP
- třídní schůzky

IX. SEZNÁMENÍ PRACOVNÍKŮ ŠKOLY S PPŠ

Nedílnou součástí PPŠ je krizový scénář školy – viz přílohy

	Datum	Podpis ředitele školy
Seznámení ředitele školy s PPŠ	15.9.2026	
Seznámení pedagogického sboru školy s PPŠ	5.10.2026	

vypracovaly: Mgr. Veronika Husáková, Mgr. Hana Procházková, Mgr. Marie Prošková
Základní škola Ústí nad Labem
Pod Vodojemem 323 /3a

Obsah příloh:

Postup školy při diagnostice a vyšetřování + **krizový scénář:** šikana

příloha č. 1

Krizový scénář: záškoláctví

Příloha č. 2

Metodika ŠPP k řešení problémů spojených se školní docházkou

Příloha č. 3

Metodika postupu k předcházení školní neúspěšnosti

příloha č. 4

Jak řešit případy související s užíváním návykových látek v prostředí školy + **krizový scénář:** návykové látky (alkohol, tabák)

příloha č. 5

Jak řešit případy související s užíváním omamných psychotropních látek v prostředí školy + **Krizový scénář:** omamné psychotropní látky

příloha č. 6

Jak řešit případy související s krádeží a vandalismem v prostředí školy + **krizový scénář:** krádež a vandalismus

příloha č. 7

Krizový scénář: poruchy příjmu potravy, sebepoškozování

příloha č. 8

Příloha č. 1

Postup školy při diagnostice a vyšetřování šikanování

Pro podporu prevence šikanování a boje proti šikaně musí být nedílnou součástí Vnitřního řádu školy i článek zabývající se problematikou šikany dle Metodického pokynu školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Charakteristika šikanování

1. Šikanování je jakékoli chování, jehož záměrem je ublížit jedinci, ohrožit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků.
2. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí druhé osobě, tak útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Projevuje se i v nepřímé podobě jako nápadné přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků.
3. Z hlediska trestního zákona může šikanování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestných činů, vydírání, omezování osobní svobody, útisku, ublížení na zdraví, loupeže, vzbuzení důvodné obavy, poškození cizí věci, znásilnění, apod.
4. Šikanování nesmí být pracovníky školy v jakékoliv formě akceptováno. Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekážení trestného činu. V úvahu přicházejí i další trestné činy jako např. nadřizování či schvalování trestného činu, v krajním případě i podněcování.

Krizový scénář - Počáteční stádium

1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny a rozpoznání zda jde o neobvyklou formu šikanování, seznámení ostatních pedagogů se situací
2. Rozhovor s informátory a oběťmi
3. Nalezení vhodných svědků
4. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
5. Ochrana oběti (dohled ve třídě, příchody, odchody, jídelna, WC, šatny, zákoutí školy, atd.)
6. Předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
 - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
7. Realizace vhodné metody:
 - a) metoda usmíření
 - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči – přítomni: ŘŠ, TÚ, VP, ŠMP, rodiče, žák dle uvážení + další, pokud řešil problém někdo jiný)
8. Třídní hodina:
 - a) efekt metody usmíření
 - b) oznámení potrestání agresorů
9. Rozhovor s rodiči oběti
10. Třídní schůzka

11. Následná práce se třídou – primární prevence v třídnických hodinách, ve výuce, ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování, spolupráce se specializovanými zařízeními (PPP, OSPOD, Policie ČR)

Účastní-li se šikanování většina žáků třídy, nebo jiná skupina, nebo jsou-li normy agresorů skupinou akceptovány, je vhodné zabezpečit, aby šetření vedl odborník - specialista na problematiku šikanování.

Krizový scénář - Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup (dle Metodického pokynu školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních):

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům
6. Vlastní vyšetřování.
7. Léčba kolektivu, skupiny.

Na šikanování nelze pohlížet jen jako na výchovný problém, je jen obtížně řešitelná běžnými výchovnými prostředky, vyžaduje komplexní přístup.

Pedagogická opatření

1. napomenutí a důtka třídního učitele
2. důtka ředitele školy
3. snížení známky z chování

Pomoc při řešení šikany:

- Pedagogicko-psychologická poradna (PPP)
- Speciální pedagogická centra
- V rezortu zdravotnictví: pediatr, odborný lékař, dětský psycholog, psychiatr
- OSPOD
- Policie ČR
- Středisko výchovné péče (SVP)
- Sdružení Linka bezpečí, www.linkabezpeci.cz
- Poradna na www.minimalizacesikany.cz
- Odborné informace o šikaně v publikacích, např. dr. Michal Kolář „Bolest šikanování“

Vyvarovat se:

- konfrontace oběti a agresora
- bagatelizace problému
- rychlá řešení
- řešení případu před třídou
- prozrazení informačních zdrojů
- neinformování rodičů
- řešení bez pomoci dalších pedagogů

Příloha č. 2

Krizový scénář: záškoláctví

1. Žáci jsou povinni docházet do školy pravidelně a včas podle daného rozvrhu, účastnit se vyučování a všech akcí školy, které se v době vyučování konají; řádně omlouvat svoji neúčast na vyučování a ostatních povinných akcích školy.
2. Zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka, a to písemně emailem nebo telefonicky. Po návratu žáka do školy je povinen jej písemně omluvit na omluvném listě v žákovské knížce, v systému Bakalář.
3. V odůvodněných případech (např. podezření na záškoláctví) může třídní učitel ke každé absenci z důvodu nemoci omlouvané zákonnými zástupci požadovat doložení žákovy nepřítomnosti také potvrzením ošetřujícího lékaře.
4. Omluvku předloží žák třídnímu učiteli neprodleně po návratu do školy.
5. Absence žáka omlouvá zákonný zástupce žáka.
6. Při dlouhodobé absenci známé předem (např. rodinná rekreace) vyžaduje škola od zákonných zástupců předem písemné omluvení. Uvolnění na jednu vyučovací hodinu povoluje vyučující předmětu nebo třídní učitel, maximálně na 2 dny povoluje třídní učitel, na delší dobu ředitel školy nebo jeho zástupce.
7. Uvolňování žáka z vyučování před jeho ukončením je možné pouze na základě písemné omluvy zákonných zástupců, kterou žák předloží vyučujícímu hodiny nebo třídnímu učiteli (při uvolnění na jednu hodinu) nebo třídnímu učiteli (při uvolnění na více hodin).
8. Při výskytu neomluvené absence je potřeba neodkladně informovat rodiče. Pokud se vyskytnou další neomluvené hodiny, je svolána výchovná komise.
9. Jestliže dojde k opakovanému bezdůvodnému nebo řádně neomluvenému zanedbání školní docházky, oznámí škola v souladu se zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně - právní ochraně dětí tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
10. Opatření za neomluvenou absenci dle klasifikačního řádu školy (DTU, DŘŠ, snížený stupeň z chování)
11. Zjistit příčiny záškoláctví.
12. Kdo řeší a s kým spolupracuje:
 - třídní učitel
 - vedení školy
 - školní poradenské pracoviště (školní metodik prevence, výchovný poradce)
 - PPP Ústí nad Labem
 - OSPOD – systém včasné intervence
 - PČR

Metodika ŠPP k řešení problémů spojených se školní docházkou (neomluvená a zvýšená omluvená absence)

- Školní docházku (omluvenou i neomluvenou eviduje TU).
- Škola postupuje dle školního řádu a v souladu s metodickým pokynem MŠMT č. j. 10 194/2002-14.

Neomluvená absence:

- do 10 hodin projednává TU + VP + ZZ + žák v souladu s metodickým pokynem a řádem školy
- při opakované neomluvené absenci / při neomluvené absenci, která přesáhne 10 hodin – jednání výchovné komise (TU + zástupci ŠPP)
- zápis z jednání (viz Jednání s rodiči/ Výchovná komise)
- kázeňský postih v souladu se školním řádem – navrhuje TU
- 25 neomluvených hodin a více – Odbor přestupkových agend (viz formulář)

Zvýšená omluvená absence („skryté záškoláctví“)

- opakované krátkodobé absence vedoucí ke školnímu neprospěchu žáka
 1. vést průběžně preventivní pohovory (TU, ZZ, žák, VP – není vždy nutný) s cílem předejít problémům ve vzdělávání žáka
 2. při dlouhodobém výskytu častých absencí – Jednání s rodiči/ Výchovná komise s cílem předejít problémům ve vzdělávání žáka a upozornění na horní hranici vysoké (krátkodobé) absence
 3. nastavit způsob včasného doplňování zameškaného učiva a omlouvání žáka
 4. a) 150 omluvených hodin za pololetí na 1. stupni – Odbor přestupkových agend (viz formulář)
b) 200 omluvených hodin za pololetí na 2. stupni – Odbor přestupkových agend (viz formulář)

Je-li podezření na současné zanedbání péče, ve formuláři se zvolí možnost spolupráce s OSPOD.

Každé jednání s rodiči, které proběhne pouze s TU, si TU eviduje (ideálně písemnou formou).

Příloha č. 4

Metodika postupu k předcházení školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vážným problémem a jeho řešení si vyžaduje náročnou práci nejen s dítětem, ale i s rodinou dítěte. Příčiny školní neúspěšnosti lze hledat v několika oblastech (osobnost žáka, výkonnost, motivace, rodinné zázemí a výchova), které mohou být mnohdy i v souladu.

Při řešení školní neúspěšnosti je zapotřebí úzká spolupráce pedagogických pracovníků (učitelé daných předmětů, TU, ŠPP), zákonných zástupců a samotného žáka. Někdy je zapotřebí i zapojení dalších odborníků (PPP, OSPOD).

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z Vyhlášky č. 27/2016 Sb. a cílí na vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků, zároveň vytváří podmínky vedoucí ke školní úspěšnosti.

Příčiny školní neúspěšnosti

- a) **Osobnost dítěte** – snížený intelekt, problémy s pamětí, emoční nestabilita, nízká sebedůvěra, poruchy učení a chování, jiné zdravotní poruchy žáka, dlouhodobá nemoc.
- b) **Rodina** – nepodnětné rodinné prostředí, osobnostní a sociální rozdíly v podmínkách života, nesprávné výchovné styly, složitá situace v rodině (úmrtí, rozvod, střídavá péče), skryté záškoláctví.
- c) **Výchovně vzdělávací proces ve škole** – nedostatečná motivace, nezohledňování vývojových hledisek, špatné vztahy mezi učitelem a žákem, mezi žákem a spolužáky, konflikty ve spolupráci školy s rodinou, vysoká absence – ztráta jistoty a bezpečí ve školním prostředí, přestup na 2. stupeň ZŠ.

Projevy školní neúspěšnosti:

- neurotické projevy (bolest hlavy, břicha, zvracení, tiky, nechutenství, apatie)
- poruchy chování (záškoláctví, útky ze školy nebo z domova)
- obranné mechanismy (ztráta motivace, pocit méněcennosti, ztráta sebevědomí, uzavření se do sebe, únik do fantazie, regrese)

Vztah dítěte a rodičů ke školní práci

Velmi důležitou úlohu hraje postoj dítěte a rodičů ke škole a školní práci a je přímo ovlivněn dobrou motivací a zvyšováním sebedůvěry dítěte. Postoj žáka ke škole dále ovlivňují i dílčí úspěchy a neúspěchy ve vzdělávacím procesu.

Předcházení školní neúspěšnosti ze strany školy

- **motivace a zvyšování sebedůvěry** (přiměřené nároky, důraz na pozitivní stránky, oceňování žákovy jedinečnosti, umožnění vyslovovat vlastní názory, podpora aktivity, rozvíjení empatie, eliminace negativního srovnávání)
- **pedagogičtí pracovníci** (pravidelný kontakt se žákem, přehled o vědomostech a dovednostech žáka, spolupráce s TU, orientace v příčinách nedostatků v plnění školních povinností, povědomí o rodinné anamnéze, motivace ke školní práci, stanovení konzultačních hodin pro žáky a rodiče)

Doporučené postupy při řešení školní neúspěšnosti

- TU vypracuje PLPP a zkonzultuje ho s VP, seznámí i ostatní vyučující
- pedagogická intervence, doučování
- v případě přetrvávajících obtíží, škola doporučí zákonným zástupcům návštěvu odborného pracoviště (ŠPZ)
- škola vždy spolupracuje se zákonnými zástupci žáka a s žákem samotným (konzultace, třídní schůzky)

Příloha č. 5

Jak řešit případy související s užíváním návykových látek v prostředí školy

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (m. j. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. **Patří sem také alkohol nebo tabák.** To, co je považováno za OPL, tedy a prekursory, stanoví ve svých přílohách zákon o návykových látkách (zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Jsou to látky podléhající zvláštnímu způsobu zacházení.

V České republice není stanovena věková hranice pro užívání návykových látek (OPL, alkoholu i tabákových výrobků). Konzumace návykových látek není považována za protiprávní jednání. Jejich užívání osobami mladšími 18 let je ovšem považováno za nebezpečné chování. Každý nezletilec, který se takového jednání dopouští, má nárok na pomoc orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Navádění k užívání návykových látek, nebo podpora takového chování u osob mladších 18 let jsou zakázány a takové jednání je přestupkem nebo trestným činem. Zakázán je rovněž prodej tabáku a alkoholických nápojů těmto osobám. Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné. Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci nebo studenti (dále jen „žáci“) omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.

Při řešení problematiky spojené s užíváním návykových látek je třeba spolupracovat s celou řadou institucí. Spolupráce musí být navázána dříve, než nastanou problémy. Je třeba si vybudovat korektní vztahy s obvodním (místním) oddělením Policie ČR a znát kontakt na specialistu Policie České republiky na oddělení (odboru) obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky na okresním (obvodním, městském) ředitelství, popř. správě kraje nebo správě hl. m. Prahy, která se zabývá odhalováním a dokumentováním kriminality dětí, závadového chování dětí, trestnou činností páchanou na mládeži a závadovým jednáním a spolupracuje se školami a školskými zařízeními. V rámci vytváření preventivních programů je užitečné být v kontaktu s Preventivně informační skupinou Policie ČR, která je zřízena u okresních (obvodních, městských) ředitelství policie. Dalšími důležitými kontaktními místy jsou orgány sociálně-právní ochrany dětí v obcích s rozšířenou působností, pracoviště městské (obecní) policie, školská poradenská a preventivně výchovná zařízení, regionální nestátní a neziskové organizace apod.

Doporučené postupy školy

1. Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.
2. Zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.
3. Školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení (dále jen „školní řád“) jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení do školy.

4. Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezbytné informace nutné k zajištění jejich ochrany před tímto jevem.
5. Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.
6. Působit na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek.
7. Do veškerých poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví zakotvit informace o nebezpečnosti užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.
8. Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
9. Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi – Policie ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí, školská poradenská zařízení apod.
10. V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům žáka.

Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky žákem

Tabákové výrobky

1. Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.
2. Prostory školy je třeba označit viditelným textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření. Takto je třeba označit vnitřní i vnější prostory.
3. Kouření v prostorách školy je zakázáno pod sankcemi uvedenými ve vyhlášce o základním vzdělávání.

Krizový scénář: Konzumace tabákových výrobků ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.

5. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
6. Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

Alkohol

1. Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.
2. Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.
3. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Krizový scénář: Konzumace alkoholu ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
10. V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

-
11. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
 12. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
 13. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

1. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:
 - a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
 - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
 - c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
 - d) Zpracují stručný záznam o události.
2. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:
 - a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
 - c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
 - d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
 - e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Oblast prevence užívání návykových látek

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky, ve škole s nimi manipulovat. To neplatí pro případy, kdy osoba užívá návykové látky v rámci léčebného procesu, který jí byl stanoven zdravotnickým zařízením.

Požívání omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“) osobami mladšími 18 let je v České republice považováno za nebezpečné chování. Každý, kdo se ho dopouští, má nárok na pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

1. V případě, kdy se škola o takovém chování dozví, bude tuto skutečnost hlásit zákonnému zástupci žáka.
2. Škola je povinna oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že žák požívá návykové látky.
3. Distribuce dle § 187 trestního zákona a šíření OPL dle § 188 trestního zákona je v ČR zakázána a takové jednání je trestným činem nebo proviněním. Škola je povinna v takovém případě takový trestný čin přerušit a učinit tak v každém případě včasným oznámením věci policejnímu orgánu.
4. V případě výskytu látky, u níž je podezření, že se jedná o omamnou a psychotropní látku v prostorách školy, nebo v případě přechovávání takové látky žákem bude škola postupovat stejně jako v bodu 3.

Omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

1. Tímto školním řádem škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž tyto sankce za porušení zákazu: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy. Porušení zákazu bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka.
2. Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazít takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Krizový scénář: Konzumace OPL ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
9. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
10. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
11. V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
12. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
13. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
14. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

-
15. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

1. Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
2. Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
3. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
4. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
5. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález OPL ve škole

- **V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:**

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. nálezu ihned uvědomí vedení školy.
3. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezu. Obálku přelepí, přelepení opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
4. nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

-
- **V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:**
 1. Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
 3. O nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.
 4. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
 5. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.
 - **V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:**
 1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
 2. Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
 3. Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Příloha č. 7

Krádeže, vandalismus

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Jak postupovat preventivně proti krádežím

Krádeže jsou protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola žákům doporučuje cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit, případně je mohou odkládat na místa k tomu určená. Pokud takové místo žáci nemají stanoveno, platí pro ně zákaz odkládání těchto věcí.

I v případě, že bude žákům doporučeno nenosit do školy věci nesouvisející s vyučováním, nelze se odpovědnosti za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech jednostranně zprostit a za klenoty, peníze a jiné cennosti se odpovídá do výše 5 000 Kč (§ 1 nařízení vlády č. 258/1995 Sb., kterým se provádí občanský zákoník); pokud budou věci převzaty do úschovy, hradí se škoda bez omezení.

Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Krizový scénář: nahlášení krádeže žákem

O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného. Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Krizový scénář: při vzniku škody

Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Krizový scénář: poruchy příjmu potravy, sebepoškozování

1. Včasná intervence u rizikových jedinců (rychlé zhubnutí, zvracení s jakoukoli argumentací,...).
2. Pedagogický pracovník není terapeut. Zprostředkuje zpětnou vazbu dítěti a rodině o některých jídelních zvyklostech dítěte. I když dítě nechodí do školní jídelny. Zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem.
3. Platí i v případě sebepoškozování dítěte.
4. Kdo řeší a s kým spolupracuje:
 - třídní učitel
 - pedagogický pracovník
 - vedení školy
 - pediatr
 - rodiče
 - školní poradenské pracoviště (školní metodik prevence, výchovný poradce)
 - PPP Ústí nad Labem

Aktuální metodické opory pro školní rok 2026/2027

Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28, včetně aktuálních příloh.

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT-21149/2016.

Metodické doporučení MŠMT ke spolupráci škol a školských zařízení s Policií ČR, č. j. MSMT-6167/2025-1.

Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, aktualizace 01/2026.

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027 a aktuální akční plán.